

Dr. Joan Serra Jubal

Tenir cura de la salut és bàsic. Les polítiques sanitàries incideixen cada vegada més en la prevenció per evitar l'aparició de malalties. S'ha de vigilar i prendre mesures preventives, i una bona manera de detectar de forma precoç determinades malalties és a través del reconeixement mèdic. El doctor Joan Serra és el president de l'Associació Catalana de Centres de Reconeixements Mèdics, una entitat nascuda el 1983 i pionera a l'Estat espanyol en aquest àmbit. Doctor en psicologia per la Universitat de València, és el director d'un centre mèdic a Barberà del Vallès on també hi ha la seu de l'Asso-

ciació. El doctor Joan Serra és molt sensible a aquesta necessitat social i indica que **"la majoria de reconeixements mèdics es fan perquè hi ha una obligació jurídica. Aquesta ens fa considerar la importància que té la salut i, especialment, la medicina preventiva. Un centre de reconeixements mèdics és com una àrea de salut que engloba diferents especialistes sanitaris que, a partir d'un annex de malalties i deficiències, vetllen per la salut de la població."**

L'Associació agrupa 160 centres de reconeixement que representen el gruix dels centres del territori català. **"Hi ha una xarxa de 220 centres a Catalunya; però els associats elaborem el 93% dels informes que cobreixen l'espectre de revisions mèdiques –per conduir, per utilitzar armes, per fer serveis de seguretat privada, per practicar esports, per la tinença d'animals potencialment perillosos, per viatjar a segons quins països, els informes dels immigrants, etc..."** Les tècniques de reconeixement mèdic que s'utilitzen tenen un nivell òptim. **"En general, es té la idea que els centres on fan la revisió per obtenir el permís de conduir només fan això; en realitat, aquesta revisió només és una activitat més, la més extensa, però no la més rellevant."**

Els centres de reconeixement mèdic tenen més de vint anys d'existència. La primera normativa data de finals de 1982. **"En un principi, la norma sols havia de regular la revisió psicofísica dels permisos de conduir. El 1983 es va crear la normativa sanitària i de trànsit; el 1985 es va determinar que aquests centres també fessin la revisió per als permisos d'armes. No va ser fins més tard que es va dur a terme la revisió de la de seguretat privada i la dels animals potencialment perillosos. Ens regim per un reglament de centres del 1985 que s'ha de posar al dia. Amb l'aprovació de la llei 19/2001 de Reforma del text articulat de la Llei sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària, s'han d'actualitzar els reglaments de centres, amb un protocol d'exploració**

unificat; i de Conductors, amb el seu annex professional. La ciència mèdica avança amb rapidesa i la norma sempre va darrera del canvi social." Anar a un centre de reconeixement no és sols superar un tràmit administratiu. Hi ha uns professionals de la salut que atenen la gent i **"que revisen capacitats psicofísiques. Tenim una gran responsabilitat social. Quan arriba un immigrant provinent d'un país que pot ser conflictiu pel que fa a possibles malalties, necessiten controlar uns paràmetres molt concrets."** La futura posada en funcionament d'una normativa global de centres de reconeixements, elaborada pel Departament de Sanitat, determina l'obligatorietat de tenir un metge i un infermer en cada centre. En cas que els reconeixements mèdics siguin específics caldrà disposar dels llicenciats i personal d'infermeria amb l'especialitat corresponent segons el tipus de reconeixements.

En els darrers anys s'han produït grans transformacions socials, culturals i econòmiques que han alterat la forma de vida de la gent. Un dels motors més importants d'aquest gran canvi ha estat el desenvolupament dels mitjans de transport i, sobretot, l'ús massiu dels vehicles. Això ha tingut efectes positius sobre la societat moderna, però també de negatius. L'alta sinistralitat a les carreteres demana solucions immediates que no són fàcils de trobar. Joan Serra és doctor en psicologia en l'especialitat de trànsit i seguretat vial i el primer doctor de l'Institut Universitari de Trànsit i Seguretat Vial de la Universitat de València (INTRAS). Tal com ell indica, **"la no acceptació racional de la inevitabilitat dels sinistres i el fet que la major part es produeixin per errors humans, va portar, des de principis de segle a una unió entre psicologia i seguretat viària que van assumir i potenciar pràcticament tots els països desenvolupats. Així s'iniciava una línia d'investigació i intervenció dels psicòlegs que ha resultat fonamental en alguns països, com l'Estat espanyol, i que actualment té un reconeixement internacional. Des dels anys 30, a Espanya hi ha hagut un clar model preventiu. L'actual Reglament General de Conductors obliga tots els candidats a l'obtenció o a la pròrroga del permís a acudir a centres privats per ser sotmesos a una exploració psicològica i física."**

El model espanyol de centres de reconeixement mèdic pel que fa a la revisió per concedir els permisos de conduir és modèlic. El doctor Joan Serra forma part de diverses comissions europees que treballen qüestions de trànsit i seguretat viària. **"La majoria de països europeus cada vegada s'apropen més al nostre model. El que era preocupant per a la UE a França, a Alemanya, a Àustria i a Bèlgica era que la gent es treia el carnet als 18 anys i no calia que el renovessin mai més. Ara s'està preparant una nova normativa a la qual s'hauran d'adaptar els països membres de la Unió."** Aquestes i altres realitats es troben reflectides en el llibre escrit pel doctor Joan Serra, *Una història de la psicologia de la seguretat vial en Espanya*, realitzat amb la col·laboració del Dr. Francisco Tortosa, vicerector de la Universitat de València, i junt amb els doctors José Soler i Luis Montoro (director de l'INTRAS), promotors de l'adaptació del Model a la Normativa de 1985. Des de l'Associació s'organitzen accions diverses entre les quals destaquen els congressos de seguretat viària i ciutadana i els cursos de formació i reciclatge tant per a metges com per a psicòlegs.